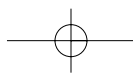

Antwoordkaart terug te sturen naar **The Art Society**, ter attentie van
Séverine Delen, Sint-Michielswarande 60, 1040 Brussel

Redactiecomité:
Séverine Delen, Sylvianne Pilette

Hebben meegewerkt

aan dit nummer: Eric Tariant,

Michel Dragnet,

Emmanuel de Wilde d'Estmael,

Edouard Vouet

Eindredactie: Hilde De Grave

Design en lay-out: Irena Degryse

Productie:

BBL Marketing Communication

Logo: adMixed

Illustraties:

Tentoonstellingscatalogus
van l'Herbier & le Nuage, Christie's,

fotografisch materiaal

van het Van Abbemuseum

The Art Society zal erop

toezien al haar verplichtingen

tegenover alle rechthebbenden

correct na te komen.

Rechthebbenden die menen

dat hun belangen onvoldoende

verdedigd en behartigd

worden, kunnen contact

opnemen met The Art Society

Contactadres:

The Art Society

Séverine Delen

Sint-Michielswarande 60

1040 Brussel

www.theartsociety.be

e-mailadres:

severine.delen@theartsociety.be

Verantwoordelijk uitgever:

Marc Van de Walle

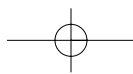
Sint-Michielswarande 60

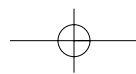
1040 Brussel

ART'ICLE

The Art Society is een vereniging van kunstkeners en -verzamelaars, een uitwisselingsplatform voor ontmoetingen en discussies. Ze organiseert bezoeken aan tentoonstellingen van moderne en hedendaagse kunst, in België en in het buitenland. Ze houdt ook geregeld conferenties en biedt haar leden een breed gamma van diensten: fiscaal, juridisch en verzekeringsadvies, vermogens- en erfplanning, waardebeoordeling en expertise van kunstwerken. The Art Society is een partnership van BBL private banking, Christie's, Hiscox en Jaguar.

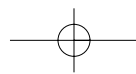
The ART'ICLE

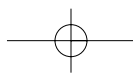
Nr. 1 – Driemaandelijks magazine voor de leden van The Art Society

- > The Art Society: reeds drie events achter de rug
- > De kunstmarkt na 11 september
- > De 11 september: beeldenstorm die tot nadenken stemt
- > Het Van Abbemuseum breidt uit
- > De overdracht van uw kunstverzameling regelen: begin er op tijd aan

januari 2003

THE ART SOCIETY

Vanaf nu kan The Art Society haar inspiratie kwijt in een gloednieuw magazine ...

Hoewel The Art Society zelf nog maar een paar maanden oud is, houden we vandaag met zeer veel genoegen het eerste nummer van The Art'icle boven de doopvont. Het magazine zal driemaandelijks verschijnen en is exclusief voor de leden van The Art Society.

De "levende" en actieve kring staat voor een exclusieve ontmoetingsplaats voor de spelers van de hedendaagse artistieke scène. The Art Society brengt kunstliefhebbers bij elkaar die hun behoefte aan actuele kunst in al haar vormen met elkaar willen delen. Dit unieke concept is te danken aan de steun, de kennis en de dienstverlening van onze partners BBL private banking, Christie's, Hiscox en Jaguar. The Art Society trakteert haar leden op een ruime waaier van activiteiten: prestigieuze evenementen op het vlak van moderne en hedendaagse kunst, unieke ontmoetingen en een reeks voordrachten over de respectievelijke metiers van onze partners. Daarnaast biedt The Art Society haar leden exclusief gefundeerd advies over hun kunstpatrimonium. Een collectie bewaren, behouden of overdragen, fiscaliteit, verzekeringen, expertise of waardebeoordeling, stuk voor stuk domeinen waarin u, als lid, advies op maat krijgt.

ForwArt 2002, a choice.

De kern van onze kring is ... de kunst. Hedendaagse kunst in al haar facetten: het mooie, het lelijke, het gedurfde, de provocatie, de originaliteit, het om het even wat ... Allemaal thema's die we graag zullen aansnijden tijdens onze debatafonden en ontmoetingen met artiesten, maar evenzeer via The Art'icle. Uw magazine wordt als het ware de spreekbuis van het reilen en zeilen van onze kring en zal telkens een van de actuele thema's behandelen. Om u niets te onthouden van de rijkdom van de debatten die door de hedendaagse kunst worden opgeworpen. Om u te betrekken bij de geschiedenis in wording, een geschiedenis met duizend facetten. The Art'icle verschaft u bovendien, in de rubriek "binnenkort" een voorbeschouwing bij het volgende artistiek evenement dat The Art Society voor haar leden organiseert. Natuurlijk geven we u ook een agenda mee: van de tentoonstellingen die u niet mag missen tot het artistieke programma dat The Art Society voor het seizoen op stapel heeft staan.

Wanneer u dit eerste nummer van The Art'icle in handen hebt, zal uw kalender de kaap van 2003 genomen hebben ... Wij profiteren van de gelegenheid om u onze beste wensen voor het nieuwe jaar aan te bieden en wij wensen u via uw nieuwe magazine aangename ogenblikken van artistieke (her)ontdekking.

Séverine Delen
General Manager

< Bezoek ook onze website www.theartsociety.be >

< Terugblik >

The Art Society: reeds drie events achter de rug

De voorbije herfst kon u samen met ons al een aantal tentoonstellingen ontdekken. ForwArt 2002 had plaats op 28 september en was als het ware het startschot van The Art Society.

ForwArt: de kunst van vandaag in enkele ogenblikken

ForwArt is een forum van hedendaagse kunst dat in 2000 door de BBL werd opgericht. Het Belgische publiek kan er onuitgegeven werken ontdekken van een selectie van 14 hedendaagse jonge of weinig gekende kunstenaars uit verschillende landen. Aangezien het cultureel centrum van de BBL te klein was voor die overvloed

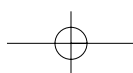
1

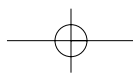
2

aan creaties, werd beslist naar de Kunstberg te verhuizen. Zo ontstond spontaan een onverwachte samenwerking tussen een aantal grote culturele instellingen zoals de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, de Koninklijke Bibliotheek van België, het Paleis voor Schone Kunsten en het Congresgebouw.

Een dag in Parijs

Op 13 november bracht The Art Society een bezoek aan het Musée d'art contemporain in Parijs. We ontdekten er de tentoonstelling gewijd aan Matthew Barney. Daarnaast kregen we van Christie's een preview op twee nabijgelegen veilingen. De eerste bood ons een keur aan art-decomeubilaire uit de twintigste eeuw, met o.a. een interessant ensemble van Paul Dupré-Lafon. De tweede, over fotografie, sloot aan bij de Maand van de Foto en de beurs Paris Photo.

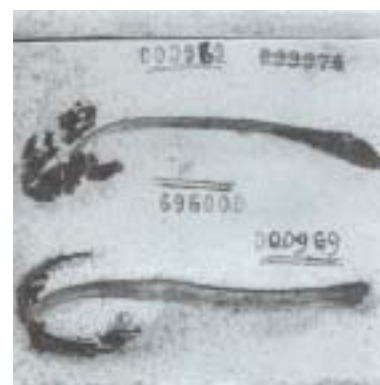
> *Het werk van Matthew Barney in enkele lijnen*

De tentoonstelling in Parijs was een grote première, want de kunstenaar was met zijn hele oeuvre *Cremaster* nog nooit in Frankrijk geweest. Ze was gecentraliseerd rond de *Cremaster Cycle*, waaraan deze buitenissige kunstenaar zich de laatste acht jaar uitsluitend heeft gewijd. Hij begon in 1994 met *Cremaster 4* en sluit de cyclus dit jaar af met *Cremaster 3*. Van bij het begin heeft deze Amerikaanse artiest, voormalig atleet, de grenzen van het menselijk lichaam verkend. Hij schendt ze en overschrijdt ze in zijn

was, vaseline, kunsthars ... Matthew Barney maakte voor de ruimtelijke voorstelling van *Cremaster 3* gebruik van het vloeibaar en circulair aspect van de architectuur van het ARC. De keuze van astroturf als vloerbekleding – vaak gebruikt in sportstadions – en de verlichting maken deel uit van de expositie en vormen op die manier een verlenging van het werk.

Het MAC's: een museum als geen ander

Tot slot hadden we op 7 december afspraak in het MAC's, het museum voor hedendaagse kunst, geleid door Laurent Busine. Grand-Hornu, parel van de steenkoolnijverheid in de negentiende eeuw, onderging onder de handen van de beroemde architect

Paul Den Hollander, *Hortus Siccus IX # 2*, 1994.

jecteren op een nevelig scherm.

L'Herbier et le Nuage stelt ook andere kunstenaars voor die niet zo makkelijk in een van beide categorieën onder te brengen zijn. Het zijn artiesten die komen en gaan tussen hemel en aarde, tussen methodiek en intuïtie, op zoek naar een visie op de wereld die niet echt rationeel en niet uitsluitend intuïtief is ...

3

4

5

6

zoektocht naar het wegnemen van elke conventie. Zo creëert hij voor zichzelf een massa mogelijkheden waaruit hij in zijn artistieke praktijk voortdurend kan putten. Hij gebruikt verschillende media, van grafische kunst tot fotografie over de tekening en de sculptuur. Sommigen zeggen dat hij daarmee in de buurt komt van het Gesamtkunstwerk (totaal kunstwerk). Zijn denkbeelden zijn geïnspireerd op een pluriculturele visie, zonder enige hiërarchie. Hij mengt daarbij Griekse mythologie met professionele atletiek, film uit Hollywood met magische kunst ... In zijn streven naar een effect wars van elke conventie gebruikte de artiest al zeer vlug bij voorkeur kneedbare materialen, tussen vorm en niet-vorm, zoals

7

Pierre Hebbelinck een ware metamorfose en is voortaan gewijd aan de hedendaagse kunst. Met de openingstentoonstelling *l'Herbier et le Nuage* (het herbarium en de wolk) tracht het MAC's het verleden te doen herleven en wil "bij de mensen een resem herinneringen oproepen, beelden van leven en dood".

Het is een soort poëtisch parcours doorheen het aardse en het hemelse, waar je naast voorstanders van de systematische ordening van de wereld ook individuen ontmoet die de grenzeloze chaos accepteren. Bij de eerste vinden we de Nederlandse fotograaf Paul den Hollander, die in zwart-wit oude "herbaria" vereeuwigd of de grote archivaris Christian Boltanski met zijn register van Grand-Hornu, op gelijke hoogte met portretten van Rineke Dijkstra. De kunstenaars van de tweede categorie zijn constant op zoek naar abstracte impressies. Voor hen is het universum – via het beeld van de wolk – grillig, veranderend, ontastbaar. De Belgische Ann Veronica Janssens is zo iemand. Zij verbrijzelt een rookontwikkelaar om een lichtstraal te pro-

Het thema "hemel en aarde" past echter volledig in de bedoeling van Laurent Busine om "alles te mengen en alles te verwarren". In die context kunnen we de aanwezigheid plaatsen van conceptuele artiesten of van de fotografen wiens oeuvres getuigen van de wil om alles te vatten ondanks de onontkoombare vlucht van de tijd. Er is ook een ruimte gewijd aan vertellende kunst, waar werken die ons een verhaal durven vertellen geassocieerd worden met alle vragen over de al dan niet uitputtelijke aard van de wereld. Die van Fausto Melotti bijvoorbeeld of, dichter bij ons, die van Patrick Corillon.

1 *Set salontafels in perkament, rozenhout, koper en ijzer.* Door Paul Dupré-Lafon rond 1940.

2 *Bram Van Velde, Compositions*, 1945.

3 *Matthew Barney, Cremaster 3, 1967 Chrysler Imperial* 2002.

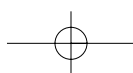
4 *Matthew Barney, Cremaster 4*, 1994.

5 *Christian Boltanski, Les Régistres du Grand-Hornu*, 1997, détail.

6 *Ann Veronica Janssens, Représentation d'un corps rond*, 1996.

7 *Binnenaanzicht van het MAC's*.

3

< À propos ... >

De kunstmarkt na 11 september

Welke impact hadden de terroristische aanslagen van 11 september 2001 op de kunstmarkt? Eric Tariant, medewerker bij Le Monde, probeert meer dan een jaar na de feiten antwoorden te vinden.

Morgen om 18.30 uur stort de kunstmarkt in elkaar.

Dat is geen voorspelling, maar de titel van een enigszins provocerend boek van een Franse journalist dat verscheen enkele dagen na de aanslagen in New York en Washington. De aanslagen van 11 september of de beurscrisis die al meer dan twee jaar de westerse economieën doet wankelen, hebben die hevige uitval van Ben echter geen gelijk gegeven. Hoewel de aardschok, om het met de woorden van commentator Alexander Adler te zeggen, "de val van de 'oude wereld' veroorzaakt heeft", deed hij de kunstmarkt niet al te veel wankelen. De onmiddellijke weerslag van de aanslagen deed nochtans het ergste vrezen. Vernissages, openbare verkopen, openingen van salons ...: heel wat evenementen aan de overzijde van de oceaan werden verdaagd, bv. de New Yorkse verkoop van Aziatische kunst van Sotheby's en Christie's. Sommige tentoonstellingen werden gewoonweg geannuleerd, onder meer de International Art and Design Fair, die gepland was voor eind september 2001, en de International Fine Art & Antiques Dealer Show van eind oktober. De organisatoren van de beroemde beurs voor hedendaagse kunst in Bazel zagen begin december 2001 af van hun project Art Basel Miami en stelden de beurs een jaar uit.

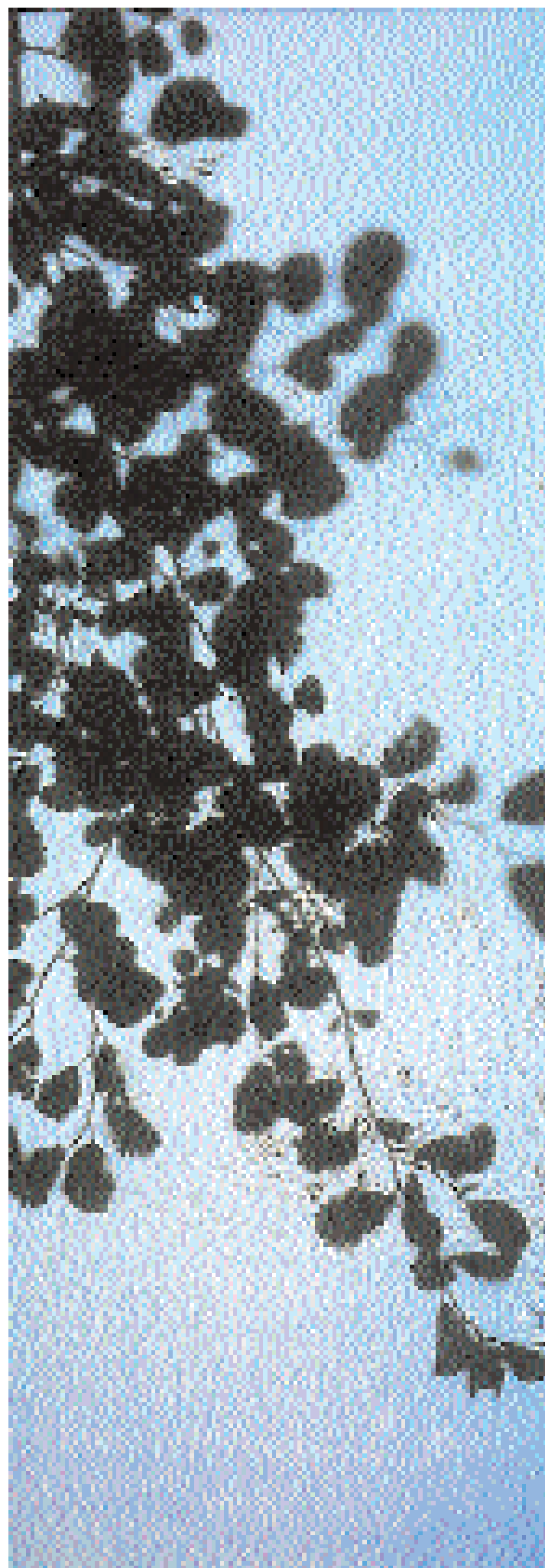
Maar na een korte periode van twijfel en onzekerheid vond de markt grotendeels haar elan terug, en weldra werden er weer openbare veilingen georganiseerd. Twee maanden na de aanslagen verkocht Christie's in New York zonder slag of stoot 25 loten uit de collectie van de Belgische schrijver en journalist René Gaffé: voor een werk

van Fernand Léger werd 16 miljoen dollar betaald, viermaal de verwachte prijs. De resultaten van de laatste veilingen van New Yorkse impressionisten en modernisten in november waren meer dan behoorlijk, en die van de hedendaagse kunst bemoedigend. Er werd serieus geboden op werken van goede kwaliteit: *Orestes*, een schilderij van Willem De Kooning uit 1947, ging van de hand voor 13,2 miljoen dollar, en een tweeluik van Roy Lichtenstein werd verkocht voor 4,8 miljoen dollar. Die bedragen tonen aan dat er nog steeds vraag is naar uitzonderlijke werken, in goede staat en uit goede collecties. De laatste maanden is het aanbod echter gedaald, omdat de verzamelaars niet echt geneigd zijn hun werken te koop aan te bieden. De markten van moderne en hedendaagse kunst, fotografie, decoratieve kunst van de 20ste eeuw en etnische kunst zitten nochtans in de lift, en dat zou hen moeten geruststellen.

"*Onrustige periodes zijn vaak interessant om kunstwerken te verkopen, omdat er dan veel kopers zijn*", stelt Franck Baille, expert in moderne tableaus van de Tjansstudie. Inderdaad, sommige investeerders die hun aandelen voor de beurscrisis hadden verkocht, en ook degenen die over veel liquide middelen beschikten, maakten gebruik van de onzekere economische context na 11 september om kunstwerken aan te kopen. Voor hen was dat een middel om hun vermogen te diversifiëren en het nuttige aan het aangename te paren. "*Een kunstwerk is slechts een goede investering onder één bepaalde voorwaarde: u moet ervan houden en u laten leiden door de passie voor de kunstwerken*", zegt Fabien Bouglé, auteur van *L'Art et la gestion de patrimoine*. Hij raadt de verzamelaars aan tegen de stroom in te kopen. Dat zou de sleutel voor een geslaagde aanwinst kunnen zijn.

1

2

< À propos ... >

**De 11de september:
beeldenstrijd die
tot nadenken stemt**

Wanneer de werkelijkheid de verbeelding overtreft, zijn de grenzen van de kunst bereikt. De beelden van de instortende Twin Towers van het World Trade Center in New York op 11 september 2001 hebben alles wat kunstenaars via hun eigen creaties hadden kunnen uitdrukken, ver overtroffen. Omdat die beelden zo eendeloos zijn herhaald, hebben zij hun substantie als waar gebeurd feit verloren en zijn zij opgenomen in de collectieve verbeelding, waarin zij, door hun status van tragische gebeurtenis, een bijzondere inkleuring hebben verkregen ...

Door Michel Draguet, hoogleraar kunstgeschiedenis aan de ULB.

De oude Grieken verwierpen de aanwezigheid van waar gebeurde feiten in klassieke tragedies. In hun ogen deed de introductie van pijnlijke actualiteiten afbreuk aan het belang van een tragedie. Sinds een jaar of twintig is de hedendaagse kunst een andere weg ingeslagen. Het sociologische belang van creaties die steeds meer in een fotografische realiteit zijn verankerd, heeft van het beeld een getuige met een eigen verhaal gemaakt. Terwijl de postmoderniteit afzag van een unieke geschiedschrijving, voorzag de fotografie de eigentijdse kunst van talrijke symbolen die gemarkeerd waren door de "dood van de auteur", door de wil grip op de gebeurtenissen te houden tijdens hun openbaring.

Op 11 september 2001 is er iets uit evenwicht geraakt. De economische fluctuaties zijn gevolgd door een reeks verschijnselen die zich op artistiek gebied vertalen in een diepe identiteit-

crisis. Hoe tragisch de gebeurtenissen op die dag ook waren, ze zijn geen geïsoleerd verschijnsel. Ze behoren tot de dagelijkse resem verschrikkingen die de maat van het menselijk leven slaan. Het verschil heeft ongetwijfeld iets te maken met de vertoonde beelden. Met het vermogen dat de werkelijkheid heeft om ons zijn overwicht op de mens in herinnering te roepen wanneer die laatste zich boven zijn fundamentele wezensaard verheven voelt. De ervaring van de 11de september doet denken aan die van Poussin, die in de 18de eeuw zijn eigen limieten als mens ondervond toen hij keek naar het tegelijkertijd mooie en verschrikkelijke schouwspel van een bliksemschicht die de hemel openscheurt. De ondervindingen van de 11de september staan echter verre van het Sublieme en getuigen van de duistere diepten van de menselijke wreedheid, die het volledige scala van communicatiemiddelen gebruikt om zich over de hele planeet verstaanbaar te maken.

We kunnen daarom stellen dat het terrorisme geprofiteerd heeft van de middelen van de hedendaagse kunst om de waarden en principes ervan te perverteren. Het traumatisme is daardoor alleen maar groter voor hen die in de Verenigde Staten van creatie een vorm van politieke, sociale en antropologische ondervraging maken. Wanneer Maurizio Cattelan in New York voor de kunst het "vermogen om de werkelijkheid te beïnvloeden" opeist, scheidt hij de voorwaarden van de zijnsproblemen die zijn werk sinds de 11de september hebben gekenmerkt: de werkelijkheid heeft de verbeelding overtroffen. Zij die de macht van het beeld beschouwden als een politieke en sociale kracht, moeten hun opvattingen over de aard van

scheppend werk herzien.

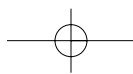
Terwijl de terroristen hun dodelijke strategie in termen van visuele communicatie hadden uitgewerkt, zijn duizenden mensen een rouwproces uitgegaan waarin het beeld een centrale rol speelt. New York is overdekt geraakt met bouwsels, collages en installaties die middels voorwerpen, foto's, brieven en tekeningen uitdrukking gaven aan de afwezigheid, het verlies en ... de herinnering. Een **c o m p l e t e** bevolking heeft op die manier tegenover het over de hele wereld eindeloos herhaalde, verpletterende beeld van de instortende torens een ander beeld gesteld: dat van de permanent verloren gegane levens. Die levens bestonden nog slechts voort als kunstgreep: als willekeurige installaties op een straathoek of voorgevel, gedoemd mettertijd te verdwijnen.

De kunst heeft zich de ruimte toegeëigend die gewijd is aan getuigenis en herinnering. Maar de manier waarop kunst functioneert, is steriel in vergelijking met de kindertekeningen die een vaarwel aan een vader of moeder

¹ James Lee Bryars, *The Moon Books - Phases of the Moon*, 1988-1989.

² Susan Derges, *The River Taw*, 1997, 1997.

³ ForwArt 2002. a choice.

< Binnenkort >

1

2

3

4

5

6

Het Van Abbe- museum breidt uit

Het Van Abbemuseum in Eindhoven zag in 1936 het daglicht. Na meer dan zestig jaar trouwe dienst werd het museum onlangs volledig gerenoveerd en kreeg het er twee nieuwe vleugels bij. Zo verviervoudigt het museum zijn tentoonstellingsruimte en is het in staat een podium te bieden voor de nieuwste ontwikkelingen in de hedendaagse kunst en gedurfde projecten van jong talent aan bod te laten komen en tegelijk zijn internationaal bekende eigen collectie te tonen (waaronder een aantal meesterwerken van Van Gogh, Picasso, Léger, Chagall, Lissitzky en Beuys).

Erfenis uit het verleden en actuele tendensen verenigen

De architect A.J. Kropholler ontwierp destijds een vierkant gebouw met een kleine toren. Maar na verloop van tijd was dit gebouw op technisch en museaal vlak voorbijgestreefd. Met de jaren breidde de verzameling zich immers steeds verder uit en kwam er een schrijnend gebrek aan voor het publiek toegankelijke ruimten. Het museumgebouw werd al snel te klein om een eigentijds museumbeleid te voeren.

Integratie, geen imitatie

Begin 2000 begonnen de graafwerken, met als doel vorm te geven aan de visie van de Amsterdamse architect Abel Cahen. Zijn idee was eenvoudig: het oude gebouw zou in een nieuw complex van grotere omvang geïntegreerd worden. Twee jaar later zijn de tentoonstellingsruimten, het auditorium, de educatieve zaal, de bibliotheek, het restaurant en de museumwinkel klaar, in perfecte harmonie. In contrast met de rode bakstenen van het oude gebouw werd het nieuwe gebouw met grijze leisteen Flammet uit Lapland bekleed. Die grijze huid verandert naargelang van de weersomstandigheden van zilvergrijs tot donkerantraciet.

Een toren van Pisa in Eindhoven

Een van de blikvangers van het nieuwe museum is ongetwijfeld de toren die als polyvalente ruimte dienstdoet. Hij wordt volledig door een binnenmeer omringd en ziet er met zijn 26 meter hoge schuine wanden en zijn immense glazen dak uit als een treurwilg boven het water. Het uitzicht van op het balkon is gewoonweg verbluffend. In de toren zelf werd een grote werkruimte gemaakt, die tevens als expositieruimte kan dienen. De Belgische designer Maarten Van Severen mocht een aantal bijzondere plekken vormgeven. De nieuwe bibliotheek bijvoorbeeld: u vindt er meer dan 120.000 diverse werken, verspreid over drie verdiepingen.

19 januari: de grote dag

Art is not about you or about me. It is about us. It is about we.
Als eerbetoon aan dat citaat van de Amerikaanse kunstenaar Lawrence Weiner, is de tentoonstelling OVER WIJ/ ABOUT WE een ruime en verrassende ontdekkingstocht doorheen de verschillende aspecten van de verzameling. De onderwerpen variëren van

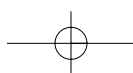
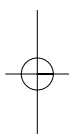
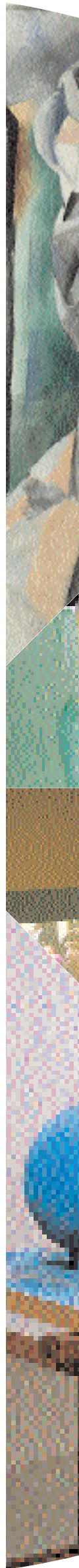
OVER WIJ/ABOUT WE

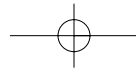
Van 19 januari tot eind augustus 2003.

Dagelijks toegankelijk van 11 tot 17 uur, behalve op maandag.

Het Van Abbemuseum ligt aan de Bilderdijkstraan 10 te Eindhoven.

Op de website www.vanabbemuseum.nl vindt u een routebeschrijving en andere informatie.

Pablo Picasso,
Femme en Vert, 1909.

Sigmar Polke,
Goldklumpen, 1982.

Marjoleine Boonstra en
Aernout Mik, Hongkongoria,
1997-1998.

Thomas Schütte,
Blauer Bunker,
1984.

kubisme en constructivisme tot hedendaagse kunst; van Picasso en Mondriaan tot Jason Rhoades en Douglas Gordon.

Het monumentale en het intimistische broederlijk naast elkaar

De tentoonstelling maakt ten volle gebruik van de nieuwe presentatiemogelijkheden. De nieuwe ruimten zijn inderdaad perfect om werk van groot formaat te exposeren. Zo kunnen de weinig getoonde *T-junction* van Richard Serra uit 1988, de installatie *Voglie vedere i miei montagne*, die Beuys in 1971 speciaal voor het museum maakte, evenals het monumentale *The Moon, the Child and the River of Anarchy* van Rebecca Horn opnieuw getoond worden.

Een aantal kunstenaars werd gevraagd voor de openingstentoonstelling een speciaal project te ontwikkelen. Zo bijvoorbeeld Jason Rhoades, maker van het monumentale SLOTO, *The Secret Life of the Onion*, dat met een treintje wordt bezocht. Of de Schot Douglas Gordon, die werd uitgenodigd om in, aan en met de toren van het nieuwe museumgebouw te werken.

Het Van Abbemuseum kan eveneens praten op één van de grootste collecties van de Russische constructivist El Lissitzky. Een volledige verdieping van het museum is nu aan die kunstenaar en aan zijn tijdgenoten gewijd. U kunt er onder meer één van zijn meest opvallende werken, het *Prounenraum*, gaan bewonderen.

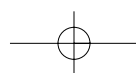
Het AnnLee-project

Als tentoonstelling in de openingstentoonstelling is *No Ghost Just a Shell* zeker één van de meest opvallende werken. Zestien kunstenaars hebben meegewerkt aan dit project rond het virtuele personage van AnnLee. Dat derderangspersonage, dat oorspronkelijk in Japan ontwikkeld was voor de Manga-tekenfilmindustrie, was niet voorbestemd om lang mee te gaan. Tot in 1999 de Franse kunstenaars Pierre Huyghe en Philippe Parreno de rechten kochten en de lege "entiteit" van AnnLee een naam en een eigen leven gaven ... Het werk rond het AnnLee-project gaat over identiteit, individualiteit en de problematiek van de auteursrechten, en wordt nu voor het eerst in het Van Abbemuseum bijeengebracht. The Art Society gaat er binnenkort heen ...

www.vanabbemuseum.nl

Foto's op pagina 6:

- 1 Educatieve ruimte, design door Maarten Van Severen.
- 2 Detail interieur toren.
- 3 Townscape, Carel Willink, 1934.
- 4 het nieuwe Van Abbemuseum met zicht op de oude toren.
- 5 Karel Appel, *De Ruiter*, 1957.
- 6 Nieuwe toren.

< Waardevolle adviezen >

Mike Kelly, *Categorical Imperative and Morgue*, 1999.

De overdracht van uw kunstverzameling regelen: begin er op tijd aan

Vroeg of laat wordt elke kunstverzamelaar geconfronteerd met twee vragen: hoe houd ik mijn collectie na mijn dood intact, en hoe vermijd ik dat mijn erfgenamen een deel van de collectie moeten verkopen om de successierechten te kunnen betalen?

Emmanuel de Wilde d'Estmael, advocaat bij de balie van Brussel, geeft daarop een antwoord.

Binnenkort kunnen we er uitgebreid over debatteren ter gelegenheid van de conferentie die we organiseren op woensdag 15 januari.

Bij het **bewaren** van een kunstverzameling komt heel wat kijken. Kan de collectie worden opgesplitst (per kunstenaar, per periode, per aard van de kunstvoorwerpen)? Welke erfgenamen zijn geïnteresseerd in de collectie? Welk aandeel heeft ze in de waarde van het hele vermogen? Kan de verzamelaar zelf zijn erfgenamen aanduiden? Is de echtgeno(o)t(e) mede-eigenaar? Moet de collectie in privé-bezit blijven of mag ze openbaar worden? Moet ze desgevallend in haar geheel naar één museum of mag ze opgedeeld worden?

Mogelijke oplossingen zijn: een stichting oprichten, een legaat aan een museum, legaten of schenkingen aan erfgenamen, al dan niet in onverdeeldheid, of een combinatie van al die oplossingen. De minst goede oplossing bestaat erin helemaal niets te ondernemen en uw erfgenamen de

zaak te laten regelen wanneer het zo ver is. Inderdaad, iemand die een kunstverzameling heeft aangelegd en die wil beschermen in de toekomst, moet daar zelf de nodige stappen voor nemen.

Maar al te vaak denkt men aan de successierechten op roerende goederen te kunnen ontsnappen door een verzekering te sluiten in het buitenland, of zelfs door er helemaal geen te sluiten. Dat kan in een enkel geval misschien wel lonend zijn, maar u moet ook rekening houden met de gevaren. Misschien ontstaat er discussie tussen de overlevende echtgenoot en de kinderen, een diefstal of een brand kan de collectie in het daglicht brengen, de collectie kan in een inventaris opgenomen zijn of geheel of gedeeltelijk uitgeleend zijn aan een museum enz.

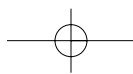
Het verdient meestal de voorkeur de zaak te regelen met een notariële schenkingsakte in het buitenland, met voorbehoud van vruchtgebruik. Op die manier kunt u na drie jaar volgend op de schenking de wettelijke successierechten ontlopen. U behoudt het recht om de goederen in naam van de naakte eigenaar te verkopen, en u kunt met de opbrengst andere goederen aankopen, in vruchtgebruik of naakte eigendom. Dankzij een notariële schenkingsakte kunt u dus zonder problemen op rechtmatige wijze van uw collectie blijven genieten, ze uitlenen aan musea of wat dan ook.

U kunt natuurlijk ook voor een andere oplossing kiezen, afhankelijk van uw situatie. Maar denk eraan: wacht niet te lang ...

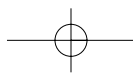
... iemand die een kunstverzameling heeft aangelegd en die wil beschermen in de toekomst, moet daar zelf de nodige stappen voor nemen.

Anselme Kiefer, *Varus*, 1976.

“Een kunstwerk is slechts een goede investering onder één bepaalde voorwaarde: u moet ervan houden en u laten leiden door de passie voor de kunstwerken”, zegt Fabien Bouglé, auteur van *L'Art et la gestion de patrimoine*. Hij raadt de verzamelaars aan tegen de stroom in te kopen. Dat zou de sleutel voor een geslaagde aanwinst kunnen zijn.

< Keuze van de redactie >

Een selectie van wat u nu
en binnenkort in België en de
buurlanden kunt gaan bekijken.

In **Brussel** wijdt het **museum van Elsene** een retrospectieve aan *Louis Van Lint* (1909-1987), een zeer belangrijke Belgische vertegenwoordiger van de abstracte lyrische schilderkunst.
(www.musee-ixelles.be, 13/02 tot 4/05/03)

In een hedendaagser domein stelt het **MUHKA in Antwerpen** *Eerste huwelijk voor*, een tentoonstelling van *Suchan Kinoshita* (1960), een Japanse artieste die in Maastricht woont. Haar theatrale oeuvre verbindt noties van beweging, ruimte en tijd met elkaar en nodigt de toeschouwer uit tot deelname. (www.muhka.be, tot 23/02/03)

1

2

3

4

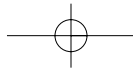
In **Parijs** kunt u in het **Musée de l'art moderne** gaan kijken naar *Francis Picabia: Singulier idéal*. Die monografische expositie belicht de fascinerende dada-figuur, die met zijn buitenissige werk de schilderkunst voortdurend in vraag stelt. (www.paris.fr/musees/MAMVP/exposition/picabia/picabia-acceuil.htm, tot 16/03/03). Het **Jeu de Paume** ontvangt vanaf februari een belangrijke tentoonstelling gewijd aan René Magritte (1898-1967). Het is een unieke gelegenheid om werken te zien die voor het grootste deel uit privé-collecties komen en dus zelden in het openbaar getoond worden. (11/02 tot 09/06/03)

In **Duitsland** belicht het **Kunstmuseum van Bonn** de bijdrage van *Die Brücke*, de groep Duitse expressionisten (*Kirchner, Heckel, Schmidt-Rottluff* ...) die in 1905 opgericht werd. De collectie omvat zo'n tweehonderd olieverfschilderijen, tekeningen en gravures uit het Brücke Museum van Berlijn. (www.bonn.de/kunstmuseum, tot 23/02/03)

Na het **Museum Wiesbaden** opent nu ook het **Tate Modern in Londen** zijn deuren voor het werk van de van oorsprong Duitse artieste *Eva Hesse* (1936-1970). Haar conceptueel en experimenteel werk verenigt de meest uiteenlopende materialen, zoals hars, glasvezel, latex, touw ... Haar werk wordt tot het meest pertinente van de jaren 1960 gerekend. (www.tate.org.uk, tot 09/03/03)

Tot slot vermelden we nog dat het **Gemeentemuseum van Den Haag** een tentoonstelling wijdt aan de recente werken van de Fransman *Bernard Frize* (1954). Zijn abstracte doeken, die er op het eerste gezicht verleidelijk en decoratief uitzien, werpen vragen op over het spontane gedrag van picturale materie. (www.gemeentemuseum.nl, tot 09/03/03)

1 Louis Van Lint – 2 Bernard Frize – 3 Max Pechstein – 4 Eva Hesse – 5 Karl Schmidt-Rottluff – 6 Suchan Kinoshita
7,8,9 Francis Picabia – 10 Eva Hesse – 11 Ernst Ludwig Kirchner – 12 Erich Heckel – 13 Francis Picabia – 14 Eva Hesse

En ook:

SMAK, Gent (www.smak.be): *Jan Fabre* (tot 02/02/03) / *Jacques Charlier* (25/01 tot 13/04/03)

Botanique, Brussel (www.botanique.be): *Pierre et Gilles* (16/01 tot 02/03/03)

Musée des Beaux-Arts, Valenciennes: *Henry Moore* (tot 17/03/03)

Gemeentemuseum, Den Haag (www.gemeentemuseum.nl): *Mondrian: de weg naar de abstractie* (tot 20/04/03)

Ludwig Forum für internationale Kunst, Aachen (www.heimat.de/ludwigforum/): *Tacita Dean*.

Kunstprijzen Aachen 2002 (tot 09/02/03)

K20 Kunstsammlung Nordrhein-Westfalen, Düsseldorf (www.kunstsammlung.de):

Jessica Stockholder (tot 26/01/03)

K21 Kunstsammlung Nordrhein-Westfalen, Düsseldorf (www.kunstsammlung.de):

Rodney Graham (15/02 tot 25/05/03) / *Magnus von Plessen* (tot 16/03/03)

Ikon Gallery, Londen (www.ikon-gallery.co.uk): *On Kawara* (tot 26/01/03)

Tate Modern, Londen (www.tate.org.uk): *Max Beckmann* (13/02 tot 05/05/03)

Op het programma van The Art Society

Wij wensen u erop te wijzen dat de data van onze twee eerstvolgende evenementen gewijzigd zijn.

Woensdag 15 januari eerstkomend nodigt The Art Society u uit voor een conferentie "Het behoud en de overdracht van een kunstverzameling". Ze wordt geanimeerd door Jean-Emmanuel Beernaerts, advocaat bij de balie van Brussel (zie rubriek "waardevolle adviezen", bladzijde 9). U krijgt bij die gelegenheid ook een exclusieve preview van 20ste eeuwse kunst, georganiseerd door Christie's Londen in februari 2003. Nocturne.

Zaterdag 22 februari 2003 trekken we naar de openingstentoonstelling OVER WIJ/ABOUT WE die het nieuwe complex van het Van Abbemuseum inwijdt (zie rubriek "Binnenkort", bladzijde 8). Namiddag.

5

6

8

9

10

11

12

13

14

Eind februari programmeren we een conferentie over het belang van een goede verzekering voor de kunstwerken in een collectie. Nocturne.

Donderdag 13 maart 2003 ontdekken we de tentoonstellingen gewijd aan het werk van Leo Copers en van Jacques Charlier in het SMAK (Stedelijk Museum voor Actuele Kunst) te Gent. Nocturne.

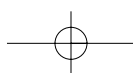
In de loop van de maand april stellen wij u een conferentie voor over de actuele toestand van de kunstmarkt. We zullen het vooral hebben over de radertjes van de hedendaagse kunstmarkt. Nocturne.

In april en mei organiseert The Art Society rondleidingen in het Solvayhotel, parel van de art-nouveaearchitectuur, door Victor Horta gerealiseerd in het begin van vorige eeuw. De bezoeken hebben telkens plaats in kleine groepjes. Nocturne.

In de maand mei voorzien we een conferentie over de markt van de oldtimers.

Wij stellen u ook evenementen voor zoals vernissages, debatten, ontmoetingen met kunstenaars, bezoeken aan ateliers ...

< Om lid te worden van **The Art Society** volstaat het de bijgevoegde antwoordkaart in te vullen >

Toetredingsaanvraag

De h./Mevr./De h. en mevr./Mej.

straat nr. bus

postcode woonplaats tel.

e-mail fax

wens(ÿen) lid te worden van **The Art Society**.

- > Jaarlijkse bijdrage koppel € 1300 alleenstaande € 800
- > per domiciliëring via rekeningnummer, |||||-----|||
- > per overschrijving op het rekeningnummer 310-1801801-15 op naam van The Art Society

Datum: Handtekening

- > Je souhaitez dorénavant obtenir les informations en français.
- > Ik wens me te verzetten tegen de mededeling van mijn gegevens aan de partners van The Art Society.

